

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci obžalovaného **M. Č. a spol.**, pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. f/ Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 a iné na neverejnom zasadnutí 31. augusta 2010 v Bratislave rozhodol o návrhu obžalovaných M. Č. a J. M. na odňatie veci Krajskému súdu v Prešove a jej prikázanie inému krajskému súdu podľa § 23 ods. 1 Tr. por.

t a k t o :

Trestná vec obžalovaných M. Č. a J. M., sp. zn. 6 To 6/2010, sa Krajskému súdu v Prešove **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6 To 6/2010, z 2. augusta 2010 tento súd rozhodol o námietke zaujatosti obžalovaných M. a Č. a vyslovil, že odvolací senát Krajského súdu v Prešove zložený z predsedu senátu JUDr. Viliama Dohňanského a sudcov JUDr. Petra Farkaša a JUDr. Jaroslava Bugeľa nie je vylúčený z vykonávania úkonov odvolacieho konania v trestnej veci proti obžalovanému M. Č. a obžalovanému J. M. vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 6 To 6/2010.

Odvolací senát vo vyššie uvedenom zložení prejednáva odvolania oboch obžalovaných a matky obžalovaného M. Č. proti rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 3 T 23/08, z 10. novembra 2009.

Podaním z 9. augusta 2010 podal proti vyššie uvedenému uzneseniu z 2. augusta 2010 obžalovaný Č. sťažnosť, zároveň namietol zaujatosť všetkých sudcov Krajského súdu v Prešove a podal návrh na odňatie veci vedenej pod sp. zn. 6 To 6/2010 tomuto súdu a jej príkazanie inému krajskému súdu. Ďalšiu sťažnosť proti dotknutému uzneseniu podali písomne obaja obžalovaní podaním z 11. augusta 2010.

Na verejnom zasadnutí, konanom 11. augusta 2010 o odvolaní oboch obžalovaných proti rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 3 T 23/08, z 10. novembra 2009 sa k návrhu na delegáciu ústne do zápisnice pripojil i obžalovaný M..

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa § 23 ods. 3 Tr. por. návrh strany na odňatie a príkazanie veci nebráni vykonaniu nariadeného úkonu trestného konania, ak podľa súdu návrh neobsahuje dôležitý dôvod podľa odseku 1. O návrhu strany, ktorý je založený na tých istých dôvodoch, pre ktorý už bolo rozhodnuté, sa nekoná.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 32 ods. 3 Tr. por. o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Podľa § 32 ods. 5 písm. b/ Tr. por. o sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odsekov 2 a 3 rozhoduje iný senát odvolacieho súdu, dovolacieho súdu alebo nadriadeného súdu konajúceho

o sťažnosti proti rozhodnutiu sudcu pre prípravné konanie, ak ide o rozhodnutie senátu odvolacieho súdu, dovolacieho súdu alebo senátu takého nadriadeného súdu.

Kým teda podľa citovaných ustanovení o sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 2. augusta 2010 rozhodne iný senát tohto súdu, o návrhu na delegáciu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky ako najbližšie spoločne nadriadený súd Krajského súdu v Prešove a ktoréhokoľvek iného krajského súdu. Rozhodnutie o návrhu na odňatie a prikázanie veci v sebe ako riešenie predbežnej otázky integruje i rozhodnutie o vylúčení z vykonávania úkonov v predmetnej trestnej veci iných než aktuálne v nej procesne činných sudcov.

Nebolo teda úlohou najvyššieho súdu rozhodnúť o samotnej sťažnosti proti uzneseniu z 2. augusta 2010 (a teda o vylúčených členov odvolacieho senátu, ktorému bola vec pridelená), ale o otázke odňatia veci Krajskému súdu v Prešove, čo v dotknutom prípade predznamenáva možnosť iného senátu tohto (odvolacieho) súdu rozhodnúť o sťažnosti proti predmetnému uzneseniu v zmysle § 32 ods. 5 písm. b/ Tr. por. Podľa obsahu trestného spisu totiž tomu (rozhodnutiu o sťažnosti) zodpovedajúci úkon ešte nebol v čase podania delegačného návrhu nariadený a ani nemohol byť, keďže tento návrh bol podaný spoločne so sťažnosťou, čo vylučuje v zmysle citovaného ustanovenia § 23 ods. 3 Tr. por. takéto rozhodovanie aj pre prípad vyhodnotenia návrhu iným senátom odvolacieho súdu po pridelení na rozhodnutie ako nedôvodného.

Samotný návrh na odňatie a prikázanie veci z 9. augusta 2008 spojený so sťažnosťou proti uzneseniu o nevyhlúčení členov odvolacieho senátu je (ako už bolo uvedené) formulovaný ako námietka zaujatosti všetkých sudcov Krajského súdu v Prešove, na čo potom nadväzuje a do čoho vyúsťuje samotný návrh na delegáciu, ktorý je podľa obsahu písomných dôvodov podmienený práve vylúčením všetkých sudcov dotknutého súdu z vykonávania úkonov predmetného trestného konania.

Vylúčenie sudcov v uvedenom rozsahu je podľa návrhu podmienené tým, že v nadväznosti na uznesenie zo 4. januára 2010 došlo pre nerešpektovanie princípu prezumpcie neviny k podaniu občianskoprávnej žaloby na ochranu osobnosti obžalovaným Č. a M. na členov odvolacieho senátu, činných v aktuálne prejednávanej trestnej veci. Keďže žalobou napadnutí sudcovia sú dlhoročnými kolegami iných sudcov

na Krajskom súde v Prešove, o sťažnosti proti uzneseniu z 2. augusta 2010 by nemuselo byť rozhodnuté nezaujato.

Navyše, jeden z náhradných obhajcov obžalovaného Č. JUDr. Dubňanský je v príbuzenskom pomere k predsedovi odvolacieho senátu JUDr. Dohňanskému a tiež synovec JUDr. Dubňanského pôsobí ako sudca Krajského súdu v Prešove, ktorý tiež rozhodoval v jeho (obžalovaného Č.) trestnej veci.

K návrhu sa vyjadrili sudcovia Krajského súdu v Prešove, ktorí sa (s výnimkou JUDr. Moznera, ktorý konštatuje svoje vylúčenie v zmysle § 31 ods. 2 Tr. por., keďže bol vo veci činný ako prokurátor) necítia v žiadnych súvislostiach zaujatí a teda ani vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania. To platí i o JUDr. Rešatkovej, ktorá je žalobou na ochranu osobnosti tiež napadnutá.

JUDr. Dohňanský vo svojom osobitnom vyjadrení uvádza, že jeho príbuzenský vzťah k náhradnému obhajcovi obžalovaného Č. JUDr. Vasilovi Dubňanskému zanikol rozvodom s jeho dcérou v roku 2005. S menovaným má nekonfliktný vzťah a z hľadiska jeho osoby nie je v žiadnej veci, prejednávanej za procesnej účasti tohto obhajcu, zaujatý. So sudcom Krajského súdu v Prešove JUDr. Emilom Dubňanským udržiava kolegiálne vzťahy. Celkovo nie je pri prejednávaní odvolania vo veci 6 To 6/2010 nijako zaujatý.

Najvyšší súd ako súd príslušný na rozhodovanie o delegácii podľa § 23 ods. 1 Tr. por. prejednal vec v rozsahu tohto návrhu na neverejnom zasadnutí a zistil, že návrh na odňatie veci Krajskému súdu v Prešove nie je dôvodný.

V zmysle naposledy označeného ustanovenia môže byť vec odňatá príslušnému súdu a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa z dôležitých dôvodov. Dôležitým dôvodom je nepochybne vylúčenie všetkých sudcov dotknutého súdu pre ich zaujatosť, resp. možnosť pochybnosti o ich nezaujatosti v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por.

Takýto pomer k veci, orgánu alebo dotknutým osobám však musí byť preukázaný tak, aby nebola porušená ústavná zásada zákazu odňatia osoby zákonnému sudcovi v zmysle Čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a aby zároveň inštitút vylúčenia nebol zneužívaný na vyvolanie umelých prietáhov v konaní.

Najvyšší súd nerieši túto otázku vo vzťahu k vo veci činnému senátu Krajského súdu v Prešove, nakoľko špecificky o otázke vylúčenia týchto sudcov bolo už v prvom stupni rozhodnuté podľa § 32 ods. 3 Tr. por. (uznesením z 2. augusta 2010) a v konečnom dôsledku má o sťažnosti obvinených proti tomuto uzneseniu rozhodovať iný senát tohto súdu (preto sa ani najvyšší súd podrobne nezaobrá dôvodmi sťažnosti, týkajúcimi sa dotknutých sudcov).

Je však potrebné vyriešiť, či je vôbec v nastalej situácii procesne možné, aby iný senát Krajského súdu v Prešove o podanej sťažnosti rozhodol. Negatívna odpoveď na túto otázku by bola daná, ak by skutočne a preukázateľne nebolo možné zostaviť senát pre rozhodovanie o sťažnosti podľa § 32 ods. 5 písm. b/ Tr. por., a to z dôvodov podľa § 31 ods. 1 Tr. por. (na základe faktorov subjektívnych alebo objektívnych). To by znamenalo aj nutnosť vykonať celé odvolacie konanie na inom krajskom súde.

Takýto záver (podmieňujúci odňatie veci Krajskému súdu v Prešove a jej prikázanie inému krajskému súdu) však na podklade zistených skutočností nemožno urobiť.

Kolegiálny vzťah, ktorý možno predpokladať medzi námietkou napadnutými členmi odvolacieho senátu a inými sudcami Krajského súdu v Prešove nie je sám osebe okolnosťou, ktorá by predznamenávala zaujatosť podľa § 31 ods. 1 Tr. por. Ak by tomu tak bolo, zákon by práve pri otázke zaujatosti nezveroval rozhodovanie o sťažnosti proti rozhodnutiu o vylúčení na základe námietky vznesenej niektorou zo strán inému senátu (v tomto prípade odvolacieho) súdu. V prípade členov iných senátov ide totiž vždy o profesionálnych kolegov, pôsobiacich na tom istom súde ako sudcovia, o ktorých vylúčení sa rozhoduje.

Nad tento rámec je v návrhu vo vzťahu k otázke nemožnosti rozhodnúť o predmetnej sťažnosti uplatnený len argument vyššie uvedených personálnych súvislostí. Tieto však sami osebe ani vo svetle vyjadrenia JUDr. Dohňanského na negatívnom rozhodnutí o delegácii nemôžu nič zmeniť (najmä pokiaľ sa týkajú jeho osoby, keďže o sťažnosti rozhodovať nebude).

Z vyjadrenia ostatných sudcov dotknutého súdu vyplýva dostatok personálneho priestoru na rozhodovanie v druhom stupni o vylúčení členov odvolacieho senátu, ktoré (vyjadrenia) nie sú inými okolnosťami relevantne spochybnené (čo znamená i eventuálnu

možnosť konať o odvolaní v závislosti od výsledku sťažnostného konania opäť na Krajskom súde v Prešove).

Pokiaľ ide o žalobu na ochranu osobnosti, touto je mimo procesného odvolacieho senátu dotknutá len sudkyňa JUDr. Rešatková, ani u jej osoby však najvyšší súd nespochybňuje nezaujatosť z dôvodu samotného podania tohto občianskoprávneho návrhu.

Nezaujatosť pri rozhodovaní patrí medzi základné profesionálne povinnosti sudcu a strana v konaní ho nemôže z rozhodovania eliminovať len tým, že podaním žaloby na ochranu osobnosti alebo iného podobného návrhu postaví sudcu do pozície protistrany v občianskom súdnom konaní, ak sa jej nejaví procesný postup súdu v trestnom konaní sám osebe ako taký, ktorého výsledkom bude pre ňu priaznivé meritórne rozhodnutie. Tomu zodpovedá i úprava nekonania o námietke zaujatosti v prípadoch uvedených v § 32 ods. 6 Tr. por. Podľa tohto ustanovenia o námietke zaujatosti strany, ak je dôvodom námietky len procesný postup súdu v konaní, sa nekoná.

Pokiaľ ide potom o obsah odôvodnenia uznesenia, resp. uznesení, ktoré viedli k podaniu dotknutej žaloby zo 7. júla 2010 vo vzťahu k pochybnostiam o nezaujatosti členov odvolacieho senátu, túto otázku vyhodnotí spolu s ďalšími uplatnenými dôvodmi iný senát odvolacieho súdu (Krajského súdu v Prešove) pri rozhodovaní o sťažnosti proti uzneseniu o nevyhlúčení týchto sudcov z 2. augusta 2008 v rámci inštančnej príslušnosti, takto určenej podľa § 32 ods. 5 písm. b/ Tr. por. (u JUDr. Dohňanského bol už tento dôvod uplatňovaný a o jeho nevyhlúčení bolo rozhodnuté uzneseniami Krajského súdu v Prešove z 22. júla 2010 a 9. augusta 2010).

Na najvyšší súd bolo pred jeho rozhodovaním doručené doplňujúce podanie obžalovaných Č. a M., prostredníctvom ktorého prezentujú článok z tlače, komentujúci výroky predsedu odvolacieho senátu na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní. Obžalovaní z predkladaného materiálu dovádzajú, že konajúci sudca už vopred vytvoril podmienky k tomu, aby nebol z veci vylúčený.

K tomuto podaniu je potrebné uviesť, že je k nemu doložená fotokópia článku uverejneného v tlačovom médiu. Aj keby skutočne došlo k predneseniu výrokov, ktoré sú v tomto článku označené ako výroky predsedu senátu, vyjadrujú jeho osobný názor

na nedôvodnosť svojho vylúčenia z rozhodovania v danej trestnej veci, čo zodpovedá výroku uznesenia z 2. augusta 2008 a jeho vyššie uvedeným písomným stanoviskám. Predseda senátu však nemôže vytvoriť podmienky k svojmu nevyklúčeniu z prejednávania veci, nakoľko o vylúčení alebo nevyklúčení jeho samého a ďalších členov odvolacieho senátu rozhodne (ako už bolo uvedené) iný senát Krajského súdu v Prešove.

Na základe uvedeného najvyšší súd rozhodol, že trestná vec označená vo výroku tohto uznesenia, sa Krajskému súdu v Prešove neodníma.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 31. augusta 2010

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Libor Duľa

Za správnosť vyhotovenia: Monika Ivančíková